

Nr 16.

Av herr **Vennerström m. fl.**, om anslag till bidrag för anläggning av nya samt förbättring eller omläggning av backiga eller eljest mindre goda vägar.

Under sjätte huvudtiteln i statsverkspropositionen äskar chefen för civildepartementet för anläggning av nya samt förbättring eller omläggning av backiga eller eljest mindre goda vägar på extra stat för 1918 ett anslag av 2,750,000 kronor. Denna summa innebär en höjning å kronor 250,000 av det efter riksdagens beslut 1914 utgående anslaget å kronor 2,500,000. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen hade i skrivelse av den 20 okt. 1916 hemställt om anslagets ökning med kronor 1,000,000 till kronor 3,500,000.

Skälen till att chefen för civildepartementet prutat ned väg- och vattenbyggnadsstyrelsens begäran äro uteslutande statsfinansiella. Den av styrelsen begärda förhöjningen erkännes uttryckligen i och för sig vara behöflig. Men »hänsyn till de stora krav som i övrigt ställas på statskassan» har tvingat statsrådet att »med tvekan» hemställa om ett avsevärt mindre bidrag. Det kan ju icke bestridas, att statens finanser äro mycket hårt belastade. Men å andra sidan äro väg- och vattenbyggnadsstyrelsens skäl för anslagets höjning med en million utomordentligt sakligt starka och på samma gång ömmande. Det hoppet borde icke komma på skam, att riksdagen »utan tvekan» lyssnar mera till de senare skälen än de förra. Det nuvarande tillståndet är minst sagt oefferrättligt, det är vad som framgår av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens efterföljande förteckning över hos densamma vilande ansökningar om statsbidrag från anslaget till väganläggningar och vägförbättringar:

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 4 saml. 8 häft. (Nr 14—17). 2

År	Datum	Antal inne- liggande förslag	Beräknad kostnad	För året erforderligt anslag	För året tillgängligt anslag	Brist under året	
1906.....	1 jan.	120	6,935,654	— 4,623,769	33 1,000,000	— 3,623,769	33
1907.....	»	213	10,994,033	— 7,419,883	— 1,000,000	— 6,419,883	—
1908.....	»	230	11,372,360	— 7,617,183	— 1,250,000	— 6,367,183	—
1909.....	»	249	11,287,870	— 7,535,515	— 1,250,000	— 6,285,515	—
1910.....	»	281	12,208,848	— 8,131,715	— 1,250,000	— 6,881,715	—
1911.....	»	300	12,961,523	— 8,648,100	— 1,250,000	— 7,398,100	—
1912.....	»	235	14,958,750	— 9,972,500	— 1,750,000	— 8,222,500	—
1913.....	»	243	16,413,000	— 10,942,000	— 1,750,000	— 9,192,000	—
1914.....	»	270	17,195,763	— 11,463,800	— 1,750,000	— 9,713,800	—
1915.....	»	308	19,724,317	— 13,145,851	— 2,500,000	— 10,645,851	—
1916.....	»	374	22,404,118	29 14,936,000	— 2,500,000	— 12,436,000	—

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens statistik visar, att antalet inne-
liggande ansökningar liksom anslagsbristen ökas för vart enda år som går.
Nu invänder någon statsfinansiellt betänksam, att statsmakterna ändock
varit mycket välvilliga, ty de ha upprepade gånger under de senaste tio
åren höjt anslaget med icke så obetydliga summor. 1907 höjdes det från
kr. 1,000,000 till kr. 1,250,000, 1911 till kr. 1,750,000 och 1914 till
kr. 2,500,000. Dessa höjningar svara emellertid ingalunda mot stegringen
av behovet. Redan i en skrivelse 1913, då väg- och vattenbyggnadssty-
relsen förnyade sin så tidigt som 1910 gjorda hemställan om ett anslag
å kr. 2,000,000, yttrade den: »Tillgodoseendet av de ansökningar för
redan behövliga väganläggningar, som innelägo den 1 jan. 1913, skulle,
med bibehållandet av anslaget vid dess nuvarande belopp, kräva en tid av
mer än 5 år, under vilken tid inga nytillkommande vägföretag skulle
kunna beredas anslag, ett missförhållande, som hos landets inbyggare tydligen
måste väcka allvarliga bekymmer». Går man till 1916, så är det till-
gängliga anslaget kr. 2,500,000 och det erforderliga kr. 14,936,000. Blott
tre år efter 1913 kräves det 6 år för att avverka de år från år balan-
serade ansökningarna. Trots den av riksdagen 1914 beviljade höjningen
i anslaget har sålunda missförhållandet blivit i hög grad förvärrat. An-
slagsökningen har icke hållit jämna steg med behovet. I stället för att

krympa ihop har klyftan mellan tillgängligt och erforderligt anslag vidgats på ett oroväckande sätt. Tillståndet hotar att bli olidligt.

I skrivelsen den 20 okt. 1916 anmärker väg- och vattenbyggnadsstyrelsen alldeles riktigt: »Då det för varje år tillgängliga anslaget icke blott bör motsvara den årliga tillströmningen av nya ansökningar om statsbidrag till vägföretag utan även bör möjliggöra en fortgående minskning av bristen i disponibla medel, vore utan tvivel för fyllandet av de krav, som ställas på bidrag till väganläggningar och vägförbättringar, ett betydligt större anslag än det, som nu utgår, erforderligt.» Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens resonemang är helt och fullt befogat. Den enda tillfredsställande lösningen vore, att statsmakterna på en gång beviljade ett anslag, som möjliggjorde ett tillgodoseende av de sedan åratals på växande hög lagrade ansökningarna och sedan ett årligt anslag, som motsvarade den årliga tillströmningen av ansökningar. Förr eller senare måste väl den vägen beträdas. Enbart det allvarliga statsfinansiella läget med nya skatter i sikte hindrar kravets emedelbara framläggande. Så mycket mera är det av nöden påkallat, att väg- och vattenbyggnadsstyrelsens blygsamma begäran helt bifalles.

Vid flera föregående tillfällen har det hänt, att riksdagen varit mera givmild än Kungl. Maj:t. År 1911 begärde Kungl. Maj:t ett extra anslag å kr. 1,500,000. Riksdagen beviljade kr. 1,750,000. År 1914 begärde Kungl. Maj:t kr. 2,000,000. Riksdagen beviljade kr. 2,500,000. År 1917 äro skälen för riksdagen att gå längre än Kungl. Maj:t ännu mer bjudande.

Med denna motivering hemställes,

att riksdagen måtte till bidrag för anläggning av nya samt förbättring eller omläggning av backiga eller eljest mindre goda vägar på extra stat för år 1918 anvisa ett anslag av kr. 3,500,000.

Stockholm den 20 januari 1917.

Ivar Vennerström.

Rikard Eronn.

*C. O. Johansson,
Sollefteå.*

Christian Ericson.

Ernst Hage.

Thure Widlund.

K. Lundberg.

J. H. Erikson.

